

Meşhur İngiliz Yazarı ve Fikir Adamı

BERNARD SHAW'un

İslâmiyet Hakkındaki Düşünceleri

Esad Fuad Tugay

İkinci cihan harbini müteakip İngiliz matbuatında, Bernard Shaw'a atfen, Avrupa'nın İslâmlaşmakta olduğuna ve gelecek yüzyıl içinde İngiltere'nin İslâmiyeti veya ona benzer bir din kabul edeceğine dair bir haber intişar etdi. Birtakım münakaşalara sebep olan bu haber, bazı İslâm mütefekkirlerinin alâkalarını cezb etmekten de hali kalmadı.

1950 senesinde vefat eden Bernard Shaw, ölümünden bir müddet evvel, bir devr-i âlem seyahatına çıkmışdı. Bombay'dan geçerken "The Light" gazetesi, (İslâmlaşmak) tabiriyle ne kastettiğini bizzat kendisinden öğrenmek üzere, meşhur yazardan bir mülâkat talep etdi. Bu hususdaki kanaatını Bernard Shaw, The Light muhabirine, atideki beyanatıyla izah etdi:

-Şayanı hayret bir hayatiyete mâlik olduğu için, Muhammed'in dinine karşı öteden beri yüksek bir hürmet beslerim. Bana öyle geliyor ki, daima değişmekte olan hayatın muhtelif safhalarına ve her devre uyacak kadar bir temassül kabiliyeti gösteren yegane dindir. Benim gibi, oldukça şöhret kazanmış kimselerin istikbal hakkındaki kanaatlarına ehemmiyet vermek iktiza eder. Ben İslâmiyet için, yarınki Avrupa tarafından şayanı kabul olacağını söyledim. Nitekim bugünkü Avrupa, İslâmiyeti böyle

görmeğe başlamışdır. Ortaçağda müntesibleri taassup veya cahalet yüzünden İslâmiyeti muzlüm renklerle tasvir etmişlerdir. Onlar Muhammet'den de, dininden de nefret etmek üzere terbiye olmuşlardı. Onların nazarında Muhammed "Ante-Christ(İsa aleyhdarı İblis)" idi.

Muhammed'in, bu harikülade adamın hayatını tetkik etdim. O İsa aleyhdarı değil, beşerîyyetin kurtarıcısı tesmiye olunmalıdır. Onun gibi bir adam bugün dünyanın idaresini eline alsa, eminim ki cihanı, hasretini çektiğimiz sulh ve saadete kavuştururdu.

Sırasıyle söyleyeyim. Ondokuzuncu yüzyılda Carlyle, Goethe, Gibbon gibi namuslu mütefekkirler Muhammedin dininde hakiki bir kıymet gördüler ve bu sayede Avrupa İslamiyete karşı daha müsait bir vaziyet almaya başladı. Bugünkü Avrupa bu yolda daha ileri gitdi. Muhammed'in dinine âşık olmaya başlıyor. Gelecek yüzyılda daha da ileri giderek Avrupa'nın maruz kaldığı müşkülâtın halli için, bu dinin ne kadar kıymetli bir vasıta olduğunu takdir edecektir. Benim iddiamı bu yolda anlamalısınız. Halihazırda bile vatandaşlarımdan ve diğer Avrupalılardan birçok kimseler Muhammed'in dinini kabul etmişlerdir. Sualinizde İslâmlaşmak tâbiriyle ne demek istediğimi izah etmiş oldum kanaatındayım.

JALIBIO.04.010.4B-2

Boğaziçi Üniversitesi
Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi
Jale İnan Arşivi

JALBIO0401046